

Nepředmětnost a subjektivita / Niternost a subjektivita

Uvažujeme-li „subjekt“ (jako myšlenkový model), pak jeho niterná (vnitřní) stránka (jeho „dedans“ na rozdíl od jeho „dehors“, jak o tom mluví Teilhard de Chardin) se zdá přinejmenším do velké míry spadat v jedno s jeho nepředmětnou stránkou resp. s jeho subjektivitou. Naproti tomu – v případě, že jde o subjekt tak vysoké úrovně, že si vypracoval, vytvořil svou sféru subjektivnosti – nic podobného se nám nezdá, pokud jde o „subjektivitu“ – když ovšem blíže přihlídneme ke „skutečnosti“ samé (pochopitelně nadále ve smyslu modelu): subjektivita nemůže být ztotožňována s niterností, neboť se sama svou povahou vyznačuje tím, že má jak ‚svou‘ nepředmětnou, tak i předmětnou stránku. Subjektivita totiž nepředstavuje žádnou původní jednotu, ale je to sféra „nepravých událostí“ (byť ‚subjektivních‘, tj. dějících se v mysli, ve vědomí, v myšlení). Integrita „subjektivity“ musí být aktivně a dokonce usilovně udržována a obnovována, není záležitostí, založenou na nižších úrovních. Mezi organickou integritou (založenou „fysicky“) a integritou vědomí či později myšlení je přehrada, příkop, césura: je to subjekt sám, který se musí o svou integritou starat, který ji musí vždy znovu ustavovat a zakládat, ale pak také trvale udržovat. Integrita subjektivity vyžaduje mimořádné úsilí, a v situaci oslabenosti subjektu dochází k jejímu rozvolnění až rozpadu.

(Písek, 060715-1.)